

Sygn. akt VII Kz 191/17

POSTANOWIENIE

Dnia 25 maja 2017 r.

Sąd Okręgowy w Częstochowie - VII Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący – SSO Jerzy Pukas

Protokolant: st. sekr. sąd. Joanna Stefańczyk

przy udziale Zastępcy Prokuratora Okręgowego w Częstochowie C. G.

po rozpoznaniu w sprawie **B. S.**

s. W. i K. z d. G., ur. (...) w S.

oskarżonego o czyn z art. 178a § 1 k.k.

na skutek zażalenia wniesionego w dniu 3.04.2017 r. przez prokuratora

na postanowienie Sądu Rejonowego w Myszkowie z dnia 27 marca 2017 r. sygn. akt II K 110/16, II Ko 12/17

w przedmiocie odmowy podjęcia warunkowo umorzonego postępowania

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

postanawia:

zażalenia nie uwzględnić i utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 13 kwietnia 2016 r., sygn. akt II K 110/16, Sąd Rejonowy w Myszkowie warunkowo umorzył postępowanie karne przeciwko oskarżonemu B. S. o czyn z art. 178a § 1 k.k. na okres jednego roku tytułem próby. Powyższym wyrokiem orzeczono wobec oskarżonego świadczenie pieniężne na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym i Pomocy Postpenitencjarnej w wysokości 800 zł oraz zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres roku.

Postanowieniem z dnia 27 marca 2017 r. Sąd Rejonowy w Myszkowie, II Ko 12/17 orzekł o niepodejmowaniu wobec oskarżonego warunkowo umorzonego postępowania, o którym rozstrzygnięto powołanym wyżej wyrokiem z dnia 13 kwietnia 2016 r.

Postanowienie to zostało zaskarżone w całości i na niekorzyść oskarżonego przez prokuratora. We wniesionym zażaleniu skarżący zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę tego orzeczenia i mający wpływ na jego treść, polegający na wyrażeniu błędnego poglądu, iż B. S. nie naruszył rażąco porządku prawnego w okresie próby pomimo tego, iż korzystając z dobrodziejstwa instytucji warunkowego umorzenia postępowania karnego o czyn z art. 178a § 1 k.k. popełnił inne przestępstwo umyślne z art. 244 k.k. podczas gdy prawidłowa i wszechstronna ocena zachowania B. S. przemawia za podjęciem warunkowo umorzonego postępowania.

W konkluzji prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Myszkowie do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie prokuratora nie zasługiwało na uwzględnienie, choć część z podniesionych w nich argumentów jest trafna.

Nie ulega wątpliwości, że w niniejszej sprawie nie zachodził określony w art. 68 § 1 k.k. obligatoryjny przypadek podjęcia postępowania, które zostało uprzednio prawomocnie warunkowo umorzone. Dla zaistnienia takiej sytuacji koniecznym byłoby bowiem popełnienie przez oskarżonego w okresie próby umyślnego przestępstwa, za które następnie zostałby prawomocnie skazany. B. S. nie kwestionuje, że w dniu 5 sierpnia 2016 r., a więc w okresie próby, wykonując obowiązki związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego, kierował ciągnikiem rolniczym, także po drodze publicznej, naruszając tym samym zakaz orzeczony wobec niego wyrokiem Sądu Rejonowego w Myszkowie z dnia 13 kwietnia 2016 r.

Zachowanie to wyczerpuje wprawdzie znamiona występku z art. 244 k.k., niemniej jednak w tym zakresie dotychczas nie zapadło prawomocne orzeczenie skazujące. Wyrokiem z dnia 16 stycznia 2017 r., sygn. akt II K 600/16 postępowanie wobec A. S. (1) o powyższy czyn zostało warunkowo umorzone na okres próby wynoszący jeden rok. W świetle informacji posiadanych z urzędu, na skutek apelacji prokuratora orzeczenie to zostało jednak uchylone wyrokiem Sądu Okręgowego w Częstochowie z dnia 25 kwietnia 2017 r., sygn. akt VII Ka 248/17, a sprawa oskarżonego o czyn z art. 244 k.k. przekazana Sądowi Rejonowemu w Myszkowie do ponownego rozpoznania i jak należy zakładać, jest obecnie w toku. Tym samym, mimo niewątpliwego wyczerpania przez oskarżonego znamion wskazanego wyżej czynu, nie został on stwierdzony prawomocnym orzeczeniem i tym samym ocena podstaw do podjęcia warunkowo umorzonego postępowania powinna być dokonywana wyłącznie przez pryzmat art. 68 § 2 k.k.

Zgodnie zaś z brzmieniem tego przepisu, Sąd może podjąć postępowanie karne, jeżeli sprawca w okresie próby rażąco narusza porządek prawny, w szczególności, gdy popełnił inne niż określone w art. 68 § 1 k.k. przestępstwo, jeżeli uchyla się od dozoru, wykonania nałożonego obowiązku lub orzeczonego środka karnego, środka kompensacyjnego albo nie wykonuje zawartej z pokrzywdzonym ugody. **Treść art. 68 § 2 k.k. wskazuje, że Sąd orzekając w przedmiocie postępowania powinien w pierwszej kolejności ocenić, czy zachowanie oskarżonego w okresie próby wyczerpywało znamiona rażącego naruszenia porządku prawnego. Stwierdzenie takiej sytuacji nie prowadzi jednak do automatycznego podjęcia postępowania, gdyż użyte w art. 68 § 2 k.k. sformułowanie „Sąd może” oznacza, że rozstrzygnięcie tego rodzaju ma charakter fakultatywny. Prowadzi to do wniosku, że nawet w razie ustalenia, że oskarżony rażąco naruszył porządek prawny, Sąd może odstąpić od podjęcia takiego rozstrzygnięcia jeżeli zachodzą ku temu określone powody.**

Mając na uwadze powyższe, w pierwszej kolejności należało zgodzić się z prokuratorem, iż orzekający w sprawie Sąd I instancji błędnie ocenił zachowanie oskarżonego przyjmując, że nie stanowiło ono rażącego naruszenia porządku prawnego w rozumieniu art. 68 § 2 k.k. Z uwagi na wspomniany wyżej brak prawomocnego wyroku co do czynu z art. 244 k.k. powinno być ono jednak oceniane raczej w kategoriach naruszenia orzeczonego środka karnego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych. Niezależnie od tego jak je klasyfikować, faktem jest jednak, że A. S. (2) niespełna cztery miesiące po uprawomocnieniu się wyroku o warunkowym umorzeniu postępowania o czyn z art. 178a § 1 k.k., wbrew zakazowi wynikającemu z temu orzeczenia, kierował w dniu 5 sierpnia 2016 r. kierował ciągnikiem rolniczym.

Zachowanie to, choć nie cechowało się jakimś szczególnie wysokim stopniem społecznej szkodliwości, miało jednak ścisły związek z uprzednio prowadzonym postępowaniem, w którym B. S. skorzystał z dobrodziejstwa warunkowego umorzenia postępowania karnego. Dopuszczając się go, jak słusznie wskazał skarżący, oskarżony wykazał się postawą lekceważącą obowiązujący porządek prawny i to w zakresie pozostającym w związku z jego poprzednim czynem zabronionym. Oceny tej nie zmieniają argumenty przytoczone w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia, gdyż sytuacja, w której B. S. naruszył obowiązujący go zakaz nie miała charakteru nadzwyczajnej i z obiektywnego punktu widzenia nie może usprawiedliwiać jego zachowania.

Niezależnie od powyższego analiza zarzutów i argumentów zawartych w zażaleniu prokuratora wskazuje, iż skarżący stawia znak równości pomiędzy ustaleniem, że oskarżony dopuścił się rażącego naruszenia porządku prawnego a

rozstrzygnięciem o podjęciu postępowania karnego. Tego rodzaju interpretacja jest jednak błędna i nie uwzględnia wskazanej już wyżej kwestii, że podjęcie postępowania w trybie art. 68 § 2 k.k. ma charakter jedynie fakultatywny.

To zaś pozwalało uznać, że choć zachowanie oskarżonego wyczerpywało znamiona rażącego naruszenia porządku prawnego, jednocześnie wystąpiły przesłanki, aby w realiach niniejszej sprawy odstąpić od podjęcia warunkowo umorzonego postępowania. Po pierwsze, jak słusznie zauważył Sąd Rejonowy, czyn ten miał charakter incydentalny. Poza zdarzeniem z dnia 5 sierpnia 2016 r. nie ustalono bowiem, aby wcześniej lub później B. S. ponownie naruszył dotyczący go zakaz prowadzenia pojazdów lub też dopuścił się innych zachowań mogących realizować znamiona czynów zabronionych, czy nawet szerzej stanowić naruszenie porządku prawnego. Po wtóre, treść sprawozdania z przeprowadzonego wywiadu środowiskowego wskazuje, że prowadzi on ustabilizowany tryb życia, posiada pozytywną opinię w środowisku sąsiedzkim, a w związku z jego zachowaniem w okresie próby funkcjonariusze Policji nie podejmowali żadnych interwencji. W ocenie Sądu Okręgowego choć sytuacja zdrowotna i rodzinna nie może stanowić usprawiedliwienia dla wspomnianego wcześniej negatywnego zachowania oskarżonego, nie była ona bez znaczenia dla kwestii czy w niniejszej sprawie koniecznym jest podjęcie warunkowo umorzonego postępowania. Nie okazał się również zasadny zarzut prokuratora, iż za wydaniem takiego rozstrzygnięcia miałyby przemawiać względy prewencji indywidualnej. Nie można bowiem zapominać, że wobec oskarżonego w związku z naruszeniem przez niego zakazu prowadzenia pojazdów toczy się postępowanie karne o czyn z art. 244 k.k. i w razie ewentualnego wydania wyroku skazującego niewątpliwie, na jego gruncie poniesie on konsekwencje swojego negatywnego zachowania.

Reasumując, Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że mimo ustalenia, iż oskarżony w okresie dopuścił się zachowania stanowiącego rażące naruszenie porządku prawnego, pozostałe okoliczności związane z przebiegiem okresu próby w niniejszej sprawie przemawiały przeciwko wydaniu rozstrzygnięcia postulowanego w niniejszej sprawie przez prokuratora. Mając to na względzie, zaskarżone postanowienie należało utrzymać w mocy.

(...)

(...)

(...)

(...)